

@zwnne

VERENIGING PRIVACYRECHT | ONDER
PROFESSOREN | LEIDEN 3 JULI 2017

Een bespreking van enkele kernbegrippen uit de Wbp & AVG

prof mr. Gerrit-Jan Zwenne

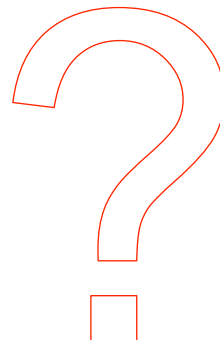
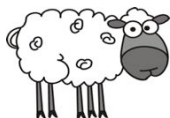

Universiteit Leiden

VPR
vereniging privacy recht

agenda

- wat zijn persoonsgegevens? en wat niet?
- wanneer is sprake van een 'geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking'?
- en wanneer is er sprake van een bestand?
- wat zijn bijzondere gegevens?

*over de reikwijdte van de wet en de
omvang van de bevoegdheden van
toezichthouders*

WAT ZIJN **PERSOONS**GEGEVENS?

«persoonsgegevens»

- alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon;
- als identificeerbaar wordt beschouwd een natuurlijke persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van
 - een identicator
 - een of meer elementen die kenmerkend zijn voor de fysieke, fysiologische, genetische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit van die natuurlijke persoon

*zoals: naam, identificatienummer,
locatiegegevens of online identifier*

«identificeren»

~ **vaststellen wie iemand is:** *ze hebben de dode geïdentificeerd*

~ **aantonen wie je bent:** *kunt u zich identificeren?*

zich ~ **voorstellen dat hij een ander is:**
hij identificeert zich met het slachtoffer

«identificeren»

Art. 27a WvSv

De verdachte wordt ten behoeve van het vaststellen van zijn identiteit gevraagd naar zijn naam, voornamen, geboorteplaats en geboortedatum, het adres waarop hij in de basisregistratie personen is ingeschreven en het adres van zijn feitelijke verblijfplaats. Het vaststellen van zijn identiteit omvat tevens een onderzoek van een identiteitsbewijs

NN.PL133C.V.071030.100

casus

verdachte weigert bekend te maken wie zij is en daarom wordt zij in de stukken aangeduid met een nummer

zo een verdachte wordt aangemerkt als een anonieme, d.w.z. niet geïdentificeerde verdachte

HR 4 september
2012 ECLI:NL:HR:
2012:BX4153

single-out

WP29 Opinion
4/2007

A very common family name will not be sufficient to identify someone - i.e. to single someone out - from the whole of a country's population, while it is likely to achieve identification of a pupil in a classroom. Even ancillary information, such as 'the man wearing a black suit' may identify someone out of the passers-by standing at a traffic light.

single-out

[data subject is] a natural person person who can be identified or singled out, directly or indirectly, alone or in combination with associated data, by means reasonably likely to be used by the controller ...

Draft LIBE-report of
Albrecht
PE501.927v02-008
January 2013

Regulation (EU)
2016/679 of 27 April
2016, OJ 4 May 2016
L119/1

[data subject is] an identifiable natural person is one who can be identified, **or singled out**, directly or indirectly, in particular by reference to an identifier ...

kamerbrief

Wat artikel 4 (begripsbepalingen) betreft, is er geen enkele steun voor het verder verfijnen van het begrip «persoonsgegevens» met categorieën als «singling out». De voorgestelde definitie lijkt Nederland en veel lidstaten al gecompliceerd genoeg. *Kamerstukken II 2012/13, 32761, nr. 51*

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2012-2013

32 761 Verwerking en bescherming persoonsgegevens

Nr. 51

BRIEF VAN DE STAATSECRETAIR VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Dien Haag, 2 september 2013

In het algemeen overleg van 7 maart 2012 (Kamerstuk 32 761, nr. 27) heb ik toegelicht de periode van de huidige wetten van de Staat van zaken over de onderhandelingen in Brussel over de Algemene verordening gegevensbescherming en de richtlijn gegevensbescherming verwerking en verwerking.

In deze brief doe ik verslag van de onderhandelingen die in april, mei en juni 2013 hebben plaatsgevonden. Het betreft de tweede fase van de periode waarin wordt het voorstel van de Raad besproken. Ook deze periode heeft zich gekarakteriseerd door een hoge frequentie, lange duur en grote intensiteit van de onderhandelingen. In deze periode is de uiteindelijke behandeling van verwerking en richtlijn voorgesteld. Ditmaal zijn de behandelingswijzen onderling op het gebied van een vorm van een akkoord in de ABZ Raad van 6 en 7 juni 2013. Het steeds verder verleggen van de druk op de delegaties om dat doel te bereiken, vooral in de laatste periode van het eerste voorstel, is niet productief gebleven. Met name de grote lidstaten hebben weinig gezegd aan het infante deuren. In deze verwerking is een vergelijking met de richtlijn gewijst. Alle overige verwerkingen betreffen de verwerking.

Raadswerkgroep 9, 10 en 11 april 2013

In deze raadsvergadering is een begin gemaakt met de tweede behandeling van de tekst van de handtekeningen. Het is niet de bedoeling om basis van een door het voorzitterschap opgestelde nieuwe tekst. Nederland blijft vragen houden bij artikel 1, derde lid. Het betreft een gebod om geen gegevens of verwerking op het gebied van persoonsgegevens binnen de Unie te stellen om redenen die verband houden met het beschermen ervan. Het is Nederland de richtlijn gemeentelijk dat het beginsel van vrij verkeer van persoonsgegevens aan geen andere beperkingen mag worden onderworpen dan de beperkingen die de verwerking zelf vaststelt. Maar onduidelijk blijft of deze norm

AVG

(26) Om te bepalen of een natuurlijke persoon identificeerbaar is, moet rekening worden gehouden met alle middelen waarvan redelijkerwijs valt te verwachten dat zij worden gebruikt door de verwerkings-verantwoordelijke of door een andere persoon om de natuurlijke persoon direct of indirect te identificeren, bijvoorbeeld selectietechnieken.

(26) To determine whether a natural person is identifiable, account should be taken of all the means reasonably likely to be used, such as singling out, either by the controller or by another person to identify the natural person directly or indirectly.

AVG

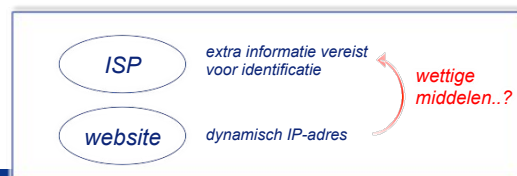
(30) Natuurlijke personen kunnen worden gekoppeld aan online-identificatoren via hun apparatuur, applicaties, instrumenten en protocollen, zoals internetprotocol (IP)-adressen, identificatiecookies of andere identificatoren zoals radiofrequentie-identificatietags. Dit kan sporen achterlaten die, met name wanneer zij met unieke identificatoren en andere door de servers ontvangen informatie worden gecombineerd, kunnen worden gebruikt om profielen op te stellen van natuurlijke personen en natuurlijke personen te herkennen.

(30) Natural persons may be associated with online identifiers provided by their devices, applications, tools and protocols, such as internet protocol addresses, cookie identifiers or other identifiers such as radio frequency identification tags. This may leave traces which, in particular when combined with unique identifiers and other information received by the servers, may be used to create profiles of the natural persons and identify them.

Breyer

[E]en dynamisch IP-adres dat door een aanbieder van onlinemediadiensten wordt geregistreerd telkens als een persoon een website bezoekt die door deze aanbieder toegankelijk wordt gemaakt voor het publiek, ten aanzien van die aanbieder [vormt] een persoonsgegeven [...], wanneer hij beschikt over wettige middelen waarmee hij de betrokken persoon kan identificeren aan de hand van extra informatie die bij de internetprovider van deze persoon berust.

HJEU19 oktober
2016 C-582/14

kenteken

Uitgaande van de definitie van artikel 1, onderdeel a, Wbp vormt een kentekengegeven voor de heffingsambtenaar in beginsel wel een persoonsgegeven, omdat hij via Cition de beschikking krijgt over onversleutelde kentekengegevens van voertuigen die binnen de Gemeente Amsterdam geparkeerd zijn en die door hem, na gegevensverstrekking door de RDW, aan een natuurlijk persoon kunnen worden gerelateerd.

Hof A'dam
ECLI:NL:GHAMS:
2016:146

deugdelijke vaststelling van identiteit

Artikel 37 Wbp

2. De verantwoordelijke draagt zorg voor een deugdelijke vaststelling van de identiteit van de verzoeker

Artikel 12 AVG

6. [...] [D]e verwerkingsverantwoordelijke [kan], wanneer hij redenen heeft om te twifelen aan de identiteit van de natuurlijke persoon die het verzoek indient als bedoeld in de artikelen 15 tot en met 21, om aanvullende informatie vragen die nodig is ter bevestiging van de identiteit van de betrokkene.

wifi-tracking

Organisaties maken gebruik van wifi-tracking, om met deze techniek om bedrijfseconomische informatie te genereren. Hoeveel mensen passeren de winkel, hoeveel bezoekers gaan de winkel in en hoelang blijven zij op een bepaalde plaats in de winkel.

Gemeenten en evenementenorganisatoren zetten de techniek bijvoorbeeld in om loopstromen in kaart te brengen en bij te houden hoe lang bezoekers op een bepaalde plaats verblijven.

Grondslag

Via wifi-tracking worden locatiegegevens samen met het unieke nummer van een mobiel apparaat opgeslagen en verwerkt. Organisaties mogen deze persoonsgegevens volgens de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) alleen verwerken als zij daar een zogenoemde wettelijke grondslag voor hebben.

De basis voor de informatie komt uit een verkeersmanagementsysteem, zoals Vialis dat aan bijvoorbeeld de gemeente Zwolle leverde. Dit systeem wint informatie in uit verkeersregelininstallaties van de gemeente, provincie en Rijkswaterstaat. Daarnaast verzamelt het reistijdinformatie via bluetooth. Actuele parkeerinformatie komt rechtstreeks vanuit het verkeersverwijssysteem van de gemeente.

Probleemloos op pad: Minder Hinder App

De basis voor de informatie komt uit een verkeersmanagementsysteem, zoals Vialis dat aan bijvoorbeeld de gemeente Zwolle leverde. Dit systeem wint informatie in uit verkeersregelininstallaties van de gemeente, provincie en Rijkswaterstaat. Daarnaast verzamelt het reistijdinformatie via bluetooth. Actuele parkeerinformatie komt rechtstreeks vanuit het verkeersverwijssysteem van de gemeente.

Kracht van Vialis

Waarom Vialis?

Dynamisch verkeersmanagement toegepast op de multimodale reiziger.

Contact

Barteld Dijkstra

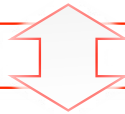
hoe verhoudt een en ander zich tot «gepseudonimiseerde gegevens»

- op zodanige wijze verwerkte persoonsgegevens dat deze niet meer aan een specifieke betrokkene kunnen worden gekoppeld zonder dat er aanvullende gegevens worden gebruikt,
- mits deze aanvullende gegevens apart worden bewaard en technische en organisatorische maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de persoonsgegevens niet aan een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon worden gekoppeld

van tweeën één

een ruime opvatting van wat persoons-gegevens zijn vereist een genuanceerde benadering bij de toepassing van de regels op die gegevens

een beperktere opvatting maakt een striktere toepassing van de regels mogelijk

*is een verkeerd bezordge brief een
beveiligingsinbreuk (art. 34a Wbp)?*

*En een envelop met creditcardgegevens?
Vuilniszakken met rechtbankstukken..?*

WANNEER IS SPRAKE VAN EEN GEDEELTELIJK
GEAUTOMATISEERDE VERWERKING?

«geautomatiseerd verwerking»

Artikel 2 Wbp

1. Deze wet is van toepassing op de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, alsmede de niet geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn opgenomen of die bestemd zijn om daarin te worden opgenomen.

Artikel 12 AVG

6. Deze verordening is van toepassing op de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking, alsmede op de verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn opgenomen of die bestemd zijn om daarin te worden opgenomen.

“gebruik wordt gemaakt van middelen en methoden van geautomatiseerde gegevensverwerking” *Kamerstukken II 97/98, 25892, nr. 3, p. 69*

«gedeeltelijk geautomatiseerd»

Artikel 2 Wbp

1. Deze wet is van toepassing op de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, alsmede de niet geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn opgenomen of die bestemd zijn om daarin te worden opgenomen.

Artikel 12 AVG

6. Deze verordening is van toepassing op de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking, alsmede op de verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn opgenomen of die bestemd zijn om daarin te worden opgenomen.

“Het onderscheid tussen handmatig en geautomatiseerde verwerkte of te verwerken gegevens is niet altijd in alle scherp te maken.” *Kamerstukken II 97/98, 25892, nr. 3, p. 69*

«gedeeltelijk geautomatiseerd»

“bundeling van verwerkingshandelingen die in het maatschappelijk verkeer als een eenheid wordt beschouwd” *Kamerstukken II 97/98, 25892, nr. 3, p. 51*

“geautomatiseerd gevoerde gegevens en een handmatige gegevensverzameling [zijn] zodanig [...] verweven dat zij als één bestand moeten worden aangemerkt” *Kamerstukken II 97/98, 25892, nr. 3, p. 69*

*verkeeropvattingen
verwevenheid
gemeenschappelijke
bestemming*

*papieren back-up
van digitale
bestanden (prints
van e-mails)
dossierkast met
verwijsindex*

Voorbeelden:

“[e]en handmatig bijgehouden hulpbestand van bron-documenten dat met betrekking tot de geautomatiseerd gevoerde gegevens een bewijsfunctie toekomt”

“als met behulp van de geautomatiseerd gevoerde gegevens toegang kan worden verkregen tot het handmatige bestand”
Kamerstukken II 97/98, 25892, nr. 3, p. 69

uitgeprinte documenten

“[p]apieren documenten die gedrukt zijn op een faxapparaat of met behulp van een personal computer, vallen, indien zij persoonsgegevens bevatten, onder de voorschriften die van toepassing zijn op de niet-geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens.” *Kamerstukken II 97/98, 25892, nr. 3, p. 60*

De bezorging van een papieren brief is géén ‘gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking’, alleen omdat de brief met behulp van tekstverwerkings-programmatuur is opgesteld...!

Zoekresultaat

Naam / plaats	Reg. nummer	Reg. datum	Categorie
Van Straaten Post B.V. GROENEGAN	20090049	07-08-2009	Aanbieders van postvervoersdiensten
De heer C.M. van Rossum h.o.d.n. Stadspost Weesp WEESP	20090050	07-08-2009	Aanbieders van postvervoersdiensten
Dutch Post B.V. WADDINXVEEN	20090054	08-09-2009	Aanbieders van postvervoersdiensten
De heer A. Winters h.o.d.n. Stadspost Hoogeveen HOOGEVEEN	20090061	07-08-2009	Aanbieders van postvervoersdiensten
De heer G.A.M. Riep h.o.d.n. Almere Stadspost ALMERE	20090063	07-08-2009	Aanbieders van postvervoersdiensten
De heer J.C. van der Voort h.o.d.n. Streekpost Lei LEIDERDORP	20090064	07-08-2009	Aanbieders van postvervoersdiensten
V.O.F. Regio Post Oost- Drenthe STADSKANAAL	20090066	21-01-2010	Aanbieders van postvervoersdiensten
Post & Mail Stellingwerf V.O.F. HEERENVEEN	20090067	07-08-2009	Aanbieders van postvervoersdiensten
De heer G.H. Roelgering h.o.d.n. Stadspost Enter ENTER	20090070	07-08-2009	Aanbieders van postvervoersdiensten

Geregistreerde telecom- en postbedrijven

*is een verkeerd bezorgde brief een
beveiligingsinbreuk (art. 34a Wbp)?*

*En een envelop met creditcardgegevens?
Vuilniszakken met rechtbankstukken..?*

WANNEER IS SPRAKE VAN EEN **BESTAND**?

«niet geautomatiseerde verwerking»

Artikel 2 Wbp

1. Deze wet is van toepassing op de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, alsmede de niet geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn opgenomen of die bestemd zijn om daarin te worden opgenomen.

Artikel 12 AVG

6. Deze verordening is van toepassing op de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking, alsmede op de verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn opgenomen of die bestemd zijn om daarin te worden opgenomen.

«bestand»

Artikel 1 Wbp

(c) gestructureerd geheel van persoonsgegevens, ongeacht of dit geheel va gegevens gecentraliseerd is of verspreid is op een functioneel of geografisch bepaalde wijze, dat volgens bepaalde criteria toegankelijk is en betrekking heeft op verschillende personen

Artikel 4 AVG

(6) gestructureerd geheel van persoonsgegevens die volgens bepaalde criteria toegankelijk zijn, ongeacht of dit geheel gecentraliseerd of gedecentraliseerd is dan wel op functionele of geografische gronden is verspreid

structuur & systematisch toegankelijk

betrekking heeft op verschillende personen

systematische toegankelijkheid

Het kan hierbij gaan om een systematische opbouw van de dossiers volgens een vaste structuur die de toegang tot de inhoud van de dossiers gemakkelijk maakt of om het gebruik van een geautomatiseerde index ter ontsluiting van die dossiers. [...] Dossiers waarbij dergelijke maatregelen niet zijn genomen, vallen [...] niet onder de WBP.

Hieraan doet geen afbreuk dat de dossiers volgens een enkel criterium, bijvoorbeeld alfabetisch of op datum van binnenkomst worden opgeborgen *Kamerstukken II 1998/99, 25892, nr. 9, p. 2*

[er wordt terecht onderscheid gemaakt tussen] **enerzijds** de verzameling dossiers van alle in het ziekenhuis van de Stichting werkzame medisch specialisten [...] die alle bij elkaar in een dossierkast worden bewaard en welke tezamen een bestand vormen als bedoeld in art. 1, onder c, Wbp en

anderzijds het dossier "[verzoeker]", dat noch feitelijk noch naar de aard van de inhoud deel uitmaakt van dat bestand noch is bestemd om in dat bestand te worden opgenomen; niet alleen wordt het dossier "[verzoeker]" **afzonderlijk** bewaard en is het alleen voor [betrokkene 2], de directeur van de Stichting, **toegankelijk**, ook bevat dit dossier geheel andere gegevens (over het functioneren van [verzoeker]) dan het bestand van de dossiers van de medisch specialisten.

zwartboek

HR 3 juni 2005
LJN AT109

Dexia [bewaart] de opnamen met het oog op haar procespositie en de banden waarop de telefoongesprekken met [verweerder] voorkomen, [zijn] reeds ontsloten door Dexia, aangezien Dexia op het overzicht van 11 mei 2005 de data en exacte tijdstippen heeft vermeld van de telefoongesprekken die zij met [verweerder] heeft gevoerd.

Voorts geldt [...] dat een financiële instelling als Dexia, [...] verplicht is technische en organisatorische voorzieningen te treffen om opgenomen telefoongesprekken en andere persoonsgegevens betreffende de opgenomen telefoongesprekken zonodig te kunnen traceren en reconstrueren

analoge voicelogs

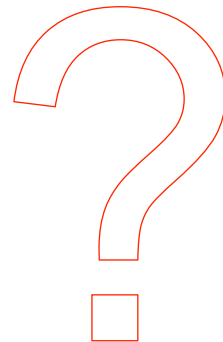
HR 29 juni 2007 LJN
AZ4663

*Gaat het om de aard van de gegevens?
Of over de gevolgen van de verwerking
van de gegevens?*

WAT ZIJN **BIJZONDERE GEGEVENS**?

is uw geboortjaar een
gezondheidsgegeven?
en uw woonplaats?
of de plaats waar u
bent geboren?
een dieet?

Article 8 DPD 95/46/EC (ENG)

1. Member states shall prohibit the **processing** of **personal data** revealing racial or ethnic origin, political opinions, religious or philosophical beliefs, trade-union membership, and the processing of data concerning health or sex life.

Artikel 9 D 95/46/CE (FR)

1. Les États membres interdisent le traitement des **données** à caractère personnel **qui révèlent** l'origine raciale ou ethnique, les opinions politiques, les convictions religieuses ou philosophiques, l'appartenance syndicale, ainsi que le traitement des données relatives à la santé et à la vie sexuelle.

Artikel 8 RI. 95/46/EG (NLD)

1. De Lid-Staten verbieden de **verwerking** van persoonlijke gegevens waaruit de raciale of etnische afkomst, de politieke opvattingen, de godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging, of het lidmaatschap van een vakvereniging blijkt, alsook de verwerking van gegevens die de gezondheid of het seksuele leven betreffen.

Artikel 9 AVG (DE)

1. Die Mitgliedstaaten untersagen die Verarbeitung personenbezogener **Daten**, aus denen die rassische und ethnische Herkunft, politische Meinungen, religiöse oder philosophische Überzeugungen oder die Gewerkschaftszugehörigkeit **hervorgehen**, sowie von Daten über Gesundheit oder Sexualleben.

Article 9 AVG (ENG)

1. **Processing** of **personal data** revealing racial or ethnic origin, political opinions, religious or philosophical beliefs, or trade union membership [...]

Artikel 9 AVG (NLD)

1. Verwerking van **persoonsgegevens** waaruit ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, of het lidmaatschap van een vakbond blijken [...]

Artikel 9 AVG (FR)

1. Le **traitement** des données à caractère personnel **qui révèle** l'origine raciale ou ethnique, les opinions politiques, les convictions religieuses ou philosophiques ou l'appartenance syndicale [...]

Artikel 9 AVG (DE)

1. Die Verarbeitung personenbezogener **Daten**, aus denen die rassische und ethnische Herkunft, politische Meinungen, religiöse oder weltanschauliche Überzeugungen oder die Gewerkschaftszugehörigkeit **hervorgehen**

zie verder ook (bijvoorbeeld)

Recital 51 GDPR (ENG)

Those personal data should include personal data revealing racial or ethnic origin

Overw. 51 AVG (NLD)

Die persoonsgegevens dienen ook persoonsgegevens te omvatten waaruit ras of etnische afkomst blijkt

Recital 51 AVG (FR)

Ces données à caractère personnel devraient comprendre les données à caractère personnel qui révèlent l'origine raciale ou ethnique,

Recital 51 AVG (DE)

Diese personenbezogenen Daten sollten personenbezogene Daten umfassen, aus denen die rassische oder ethnische Herkunft hervorgeht

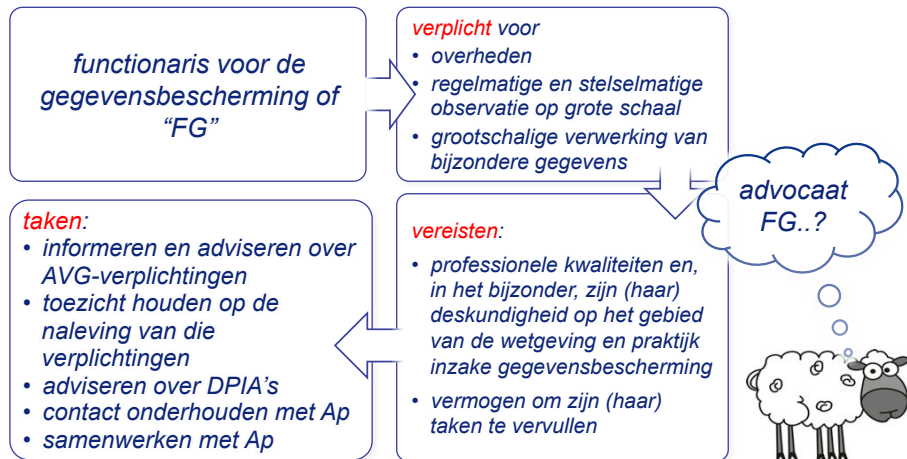
HvJEU 6 november 2003 C-101/01 (Lindqvist), overw. 49-51: de vermelding van het feit dat iemand zijn voet heeft bezeerd en met gedeeltelijk ziekteverlof is, een persoonsgegeven betreffende de gezondheid in de zin van artikel 8, lid 1, van richtlijn 95/46 is.

conclusie

het gaat toch om de aard van de gegevens, niet om de gevolgen van de verwerking

functionaris voor de gegevensbescherming

g.j.zwenne@law.leidenuniv.nl
DANK VOOR UW AANDACHT!